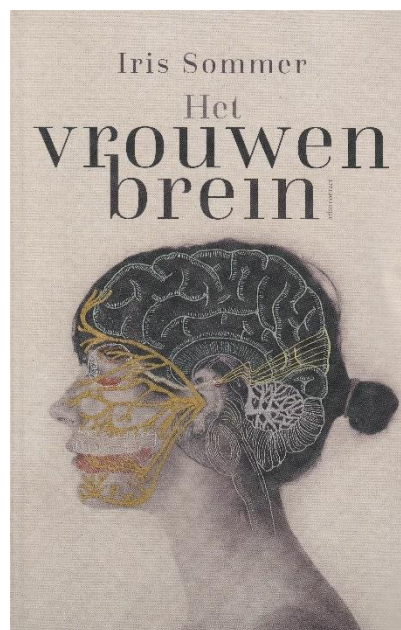

Het vrouwenbrein

Gina Rippon zegt in haar boek 'the Gendered Brain' dat je aan de hersenen niet kunt zien of een brein van een man of van een vrouw komt. Deze relativering van wat hersenwetenschap kan, vond ik altijd wel behartenswaardig. Iris Sommer toont echter aan dat Rippons stelling niet houdbaar is. Je kunt een vrouwenbrein wel van een mannenbrein onderscheiden. De hypothalamus is bij mannen twee keer zo groot en anders van vorm dan bij vrouwen. Een ander onderscheid is dat het vrouwenbrein duidelijk lichter is. Vrouwen hebben een kleinere schedel. Ze hebben minder zenuwcellen, maar wel meer verbindingen. Bovendien hebben vrouwen meer mitochondriën en om die reden meer verbranding in hun schedel. Per saldo is het vrouwenbrein tot dezelfde prestaties in staat als het mannenbrein.

Dit boek over de hersenen toont opnieuw aan hoezeer biologische factoren bepalen wie wij als mens zijn.

De verschillen tussen man en vrouw worden vooral bepaald door geslachtshormonen. Het duidelijkste bewijs wordt hiervoor geleverd door de hormoonbehandeling die plaats vindt bij transgenders.

Het is vrij algemeen bekend dat vrouwen gemiddeld een minder goed ruimtelijk inzicht hebben. Als een vrouw man wil worden en in de eerste fase het mannelijke hormoon testesteron toegediend krijgt, blijkt het dat na een jaar die persoon een beter ruimtelijk inzicht heeft.

Maar de invloed van testesteron gaat veel verder. Testesteron heeft grote invloed op iemands persoonlijkheid. Testesteron heeft een activerende, aansprekende functie: *exitatie*. Als gevolg daarvan durven mannen meer risico's te nemen. Mannen houden van spanning en sensatie. En ze zijn vaker impulsief. De negatieve kant van deze exitatie is dat mannen meer gevaar lopen in de criminaliteit terecht te komen. Zelfoverschatting, bravour-gedrag en regelrechte agressie – daarin speelt het hormoon testesteron een sleutelrol.

De vrouwelijke persoonlijkheid wordt gekenmerkt door het tegenovergestelde: *inhibitie*, remming. Het vrouwelijke hormoon Oestrogeen speelt hierin een belangrijke rol. Vrouwen zijn voorzichtiger. Ze willen risico's vermijden. Daarom veroorzaken ze (ondanks hun ruimtelijke onzekerheid) minder ongelukken in het verkeer. Vrouwen zijn ook meer meegaand in sociale contacten. Ze cijferen zichzelf meer weg. De negatieve kant hiervan is dat vrouwen gevoeliger zijn voor neuroticisme en depressie. Deze verschillen tussen man en vrouw hebben ook invloed op interesses en beroepskeuze. In zorgende beroepen zijn vrouwen in de meerderheid. Mannen zijn meer geboeid door dingen: techniek, iets maken, presteren. Deze verschillen zijn al waarneembaar in de wieg. Meisjes kijken als baby langer naar het gezicht van hun ouders dan jongens. Jongens zijn in de wieg eindeloos geboeid door het speeltje dat boven hen hangt. Is dit een vereenvoudigende typologie? Uiteraard werken er ook mannen in de zorg en vrouwen in de techniek. Wereldwijd onderzoek toont echter aan dat de Big Five genderverschillen tussen man en vrouw gemiddeld altijd hetzelfde zijn (50).

In een apart hoofdstuk gaat Iris Sommer in op (psychiatrische) ziektebeelden die meer genderspecifiek zijn: anorexia, angststoornissen en depressie bij vrouwen. En autisme, ADHD, Gille de la Tourette en schizofrenie bij mannen.

Een interessant weetje in dit boek is verder dat vrouwen een scherper afgesteld immuunsysteem hebben en daardoor vatbaarder zijn voor astma, de ziekte van Crohn, schildklierziektes en MS. De verklaring is dat vrouwen tijdens de zwangerschap de agressieve moederkoek in hun lichaam in toom moeten houden. Wat de hersenen betreft heeft dit tot gevolg dat in de hersenen sneller stamcellen worden opgeruimd. Met als gevolg dat er minder zenuwcellen zijn.

In een apart hoofdstuk over de ongelijke maatschappelijke kansen vertelt Iris Sommer het persoonlijke verhaal dat haar man een mooie baan kon krijgen en dat hij als gevolg daarvan minder voor de kinderen zou kunnen zorgen. In overleg werd het die nieuwe baan en moest Iris Sommer extra voor de kinderen zorgen. Ze zegt: daarom ben ik mij maar toe gaan leggen op het schrijven van boeken, want dat kan ik thuis doen.

Laat het een troost zijn: haar eerdere boeken *Stemmen horen* en *Haperende hersenen* blinken uit in helderheid en systematiek. Met voldoening zet ik op mijn boekenplank *Het vrouwenbrein* ernaast.